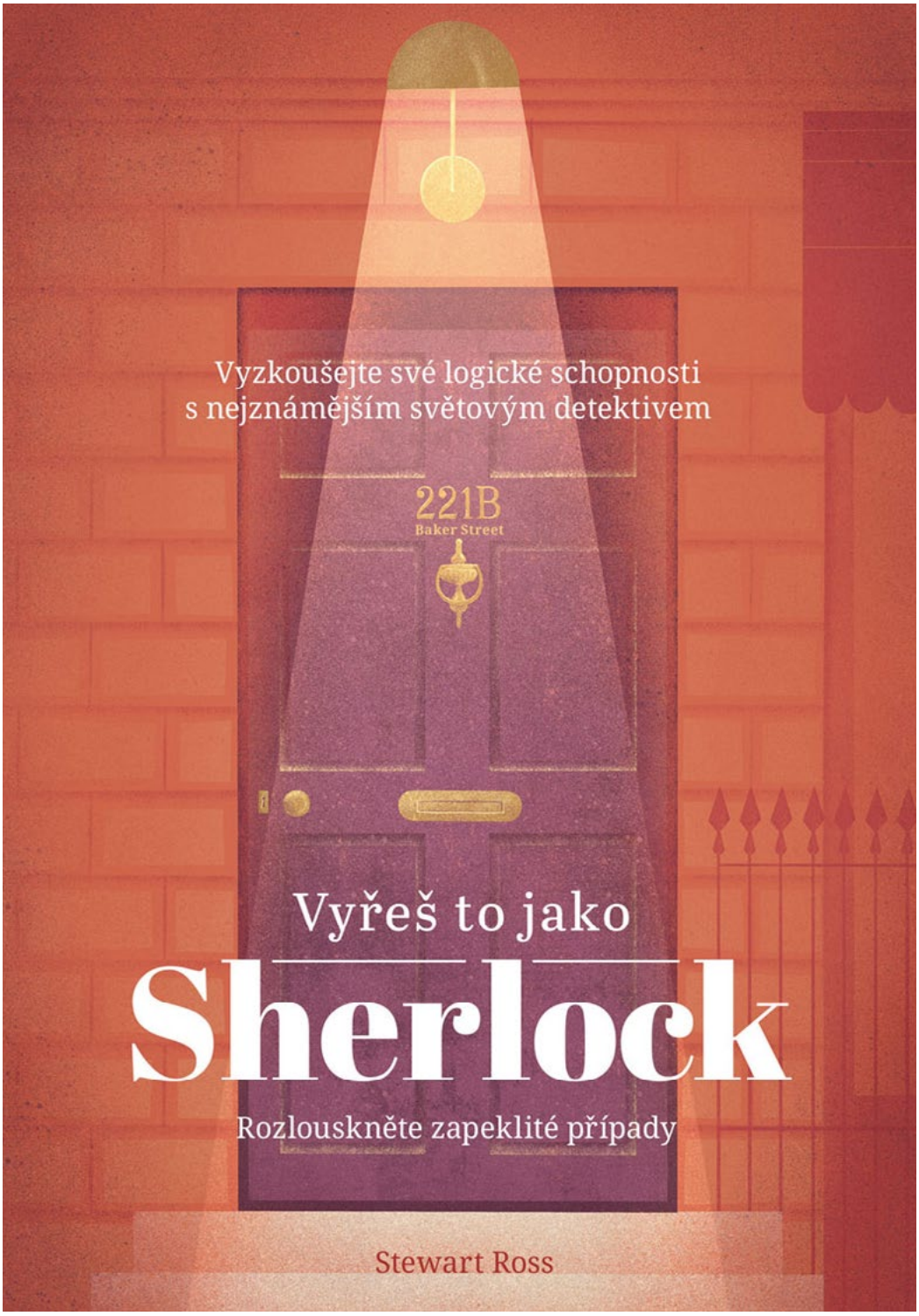
Vyzkoušejte své logické schopnosti
s nejznámějším světovým detektivem
221B
Baker Street
Vyřeš to jako
Sherlock
Rozlouskněte zapeklité případy
Stewart Ross

Vyřeš to jako Sherlock

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.cpress.cz
www.albatrosmedia.cz

Stewart Ross
Vyřeš to jako Sherlock – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2018

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

Stewart Ross

Vyřeš to jako Sherlock

Vyzkoušejte své logické schopnosti s nejznámějším světovým detektivem

CPress
Brno
2018

OBSAH

	Úvod	*7*
	PŘÍPADY	**9**
1	Záhada Barona Galtüra	11
2	Záhada lodě *Adelaide Star*	*19*
3	Záhada probodnutého znalce	26
4	Dáma z Kentu	32
5	Případ smaltované brože	39
6	Záhada čtvrtého trombónu	45
7	Záhada zardoušeného básníka	50
8	Případ žháře z Axelbury	61
9	Záhada nedočkavé kukačky	70
10	Případ antické bysty	77
11	Záhada mizejících filatelistů	83
12	Případ bedny banánů	91
13	Vražda v pokoji č. 327	94
14	Podvodníkův prst	101
15	Záhada zmizelých mistrovských děl	105
16	Případ zdobeného vejce	111
17	Záhada padlého seržanta	115
18	Záhada tří přiopilých úředníků	122
19	Dobrodružství se starým Dodsonem	128
20	Případ zrádného kresliče	133

21 Dobrodružství s výstředním synovcem 140
22 Případ zamračené dámy 145
23 Případ neznalosti 150
24 Případ záhadného lékaře 156
25 Případ telefonisty z Archway 160

ŘEŠENÍ **163**
PODĚKOVÁNÍ 207

Věnuji svému bratrovi Charliemu Rossovi, televiznímu licitátorovi,
s díkem za jeho pomoc se Záhadou zmizelých mistrovských děl.

ÚVOD

Počet případů, které Sherlock Holmes vyřešil, není znám. Dr. Watson napsal o slavném detektivovi celkem padesát šest povídek a čtyři romány. Přitom v „Případu osamělé cyklistky" se Dr. Watson zmiňuje, že má „velmi důkladné poznámky" k dalším „stovkám soukromých případů", kterými se Holmes zabýval v letech 1894 až 1901.

Jistě si tedy můžete představit, jak mě překvapilo i potěšilo, když mi neznámý dárce zanechal na prahu velký balík originálních Watsonových zápisků, z nichž mnohé se týkaly případů, jež se nikdy nestaly základem románu či sbírky povídek.

Co bych s tím měl udělat? Nejdříve mě napadlo, že podle poznámek sepíšu novou knihu a pokusím se přitom co nejlépe napodobit styl originálu. Tato myšlenka mě však záhy opustila. Mám silný odpor k pastišům a byl jsem si jist, že kdybych svůj výtvor chtěl přidat k Sebraným spisům, dopustil bych se znesvěcení.

Poznámky mohly být také publikovány bez úprav, neuspořádaně, tak jak jsem je našel, ale výsledek by zajímal snad jen učence a vášnivé holmesiány. Řešení, k němuž jsem nakonec dospěl, vyšlo z úvahy, že tím, co k příběhům Sherlocka Holmese láká nejvíce, je potěšení čtenářů nad jeho jedinečnou schopností řešit zločiny.

Holmesův úspěch pramení a) z jeho unikátního umění dedukce, založeného výhradně na intelektu, a b) na jedinečné sbírce informací, uložené v jeho počítači podobném mozku. (Je pozoruhodné, že při pročítání poznámek jsem se shodl s Watsonovým pozorováním ze *Studie v šarlatové:* Holmesovy vědomosti měly překvapivé mezery, asi jako encyklopedie s vytrhanými listy.)

Navzdory tomu moje zpracování pětadvaceti nových případů obsažených v této knize se zaměřuje na Holmesovu proslavenou schopnost řešit zločiny pomocí logického uvažování a znalostí. Každý příběh je rozdělen do dvou částí. Vyprávění v první části knihy obsahuje informace, které Holmes potřeboval ke své práci. Watsonovy poznámky, jakkoli důkladné, nezahrnují různé barvité podrobnosti – například popisy Holmesova pokoje v Baker Street –, které používal k tomu, aby z *případů* udělal *detektivky*. Proto jsem odolal pokušení vyšperkovat objektivní fakta vymyšlenou fikcí. Místa, která jsem doslova převzal z Watsonových poznámek, jsou označena uvozovkami. Všude jinde jsem používal standardní současný jazyk a na vhodných místech jsem jej trochu upravil, aby odpovídal době a tématu.

Nabízím vám, abyste pomocí metod, které proslavil Holmes, v jednotlivých příbězích sami našli důkazy a stopy a využili je k vyřešení záhady. Až si budete jisti, že se vám to podařilo, přejděte na konec knihy. Tam se dozvíte, jak Holmes správně interpretoval fakta a vyřešil čtyřiadvacet z pětadvaceti případů.

Možná budete o jeden lepší. Hodně štěstí!

Stewart Ross

PŘÍPADY

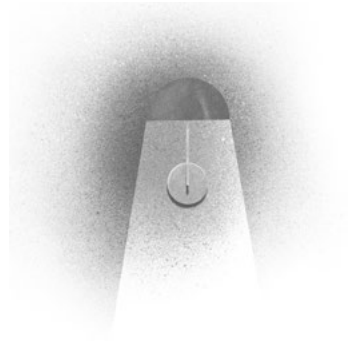

KAPITOLA 1

ZÁHADA BARONA GALTÜRA

Sláva Sherlocka Holmese se šířila po světě a neustále mu přicházela korespondence z více než tuctu zemí. Nejčastěji mu psali jednotlivci, kteří žádali o pomoc při řešení nějaké tajuplné záhady. Příběh, kterému dal Watson pracovní název „Dobrodružství barona Galtüra", však začal odlišně. U jeho zrodu nestála neschopnost rakouské policie řádně vyšetřit zločin, nýbrž tvrzení barona Galtüra, že nebyl zatčen pravý pachatel.

Holmesův zájem o případ vyvolal dopis odeslaný z Interlakenu, který do Baker Street dorazil 25. února 1887. „Pozoruhodné," řekl Holmes Watsonovi, když uchopil obálku a prohlédl si ji. „Jistě si povšimnete, že okraj papíru je zvlněný. Značí to, že obálka byla po zalepení otevřena nad párou. Dopis buď obsahuje věci politického významu," pokračoval, „nebo byl napsán ve vězení."

Holmes se samozřejmě nemýlil. Dopis napsal rakouský šlechtic Frederich Hoffbilt, baron Galtür, jenž ve věznici jeho císařského veličenstva v Interlakenu čekal na soud pro vraždu. Výtah z dopisu,

který Watson Holmesovi sestavil, byl sepsán formálním, poněkud starosvětským a strojeným jazykem, bylo však snadné jej shrnout.

Baron byl zatčen pro vraždu mladého aristokrata Egmonta von Wasptakker. Přiznal, že proti němu svědčí pádné důkazy, jakkoli jsou pouze nepřímé. „Nejváženějšímu a nejctihodnějšímu z detektivů" však „ve jménu Boha všemohoucího a jeho matky Panny Marie" neochvějně tvrdil, že „tento ohavný čin nespáchal."

Dopis uzavřel baron snažnou prosbou, aby Angličan, jeho „jediná naděje", vešel ve styk s vídeňským advokátem, který jedná v jeho zájmu. Tohoto muže, „úctyhodného služebníka spravedlnosti", instruoval, aby Holmesovi předal veškeré podrobnosti o případu, „jenž drásá mé srdce stejně, jako se již stalo mé milované dceři Elizabeth."

Holmes nad dopisem chvíli důkladně uvažoval a došel ke dvěma závěrům. Za prvé: vraždu, z níž je obviněn, baron zcela jistě nespáchal. Kdyby byl skutečně vinen, jistě by nežádal o pomoc detektiva proslaveného svou neotřesitelnou schopností odhalovat pravdu. Za druhé: jelikož Holmes neměl dostatek času k cestě do Rakouska, s potěšením využije neobvyklou možnost vyřešit případ korespondenčně. Watson namítl, že je to nemožné, Holmes se s ním však vsadil o pět guinejí, že to lze, a sázku stvrdili podáním ruky.

Na Holmesovo sdělení, že se případu ujme, odpověděl baronův vídeňský advokát excelentním, patnáctistránkovým popisem vraždy a souvisejících okolností. V krátkém úvodním odstavci sdělil, že se pokusí být zcela objektivní, aby londýnský detektiv sám viděl, jak nevyvratitelně působí důkazy proti jeho klientovi.

Baronova rodina žila v odlehlé rakouské vesnici Galtür již od dob císaře Karla V. Vlastnila tam rozlehlé pozemky a měla pověst spravedlivých, leč poněkud paternalistických pánů. Baronova žena zemřela před osmnácti lety, krátce po porodu Elizabeth, jejich jediného dítěte.

Frederich Hoffbilt se znovu neoženil a svou náklonnost věnoval dceři, která pod jeho láskyplným, avšak ostražitým dohledem dospěla ve velmi krásnou mladou dámu.

Vloni, v létě roku 1886, si jednu z baronových loveckých chat pronajali dva mladí bratři z Vídně. Chtěli ji užívat jako základnu pro vycházky do hor. Jejich jména Holmesovi nic neřeknou, poznamenal advokát, avšak v Rakousku jsou velmi proslulí. Georg a Egmont von Wasptakker, vzdálení bratranci vládnoucí habsburské dynastie, byli bohatí, privilegovaní a zvyklí, že vše se děje podle nich. Provinčního šlechtice svým postavením i vlivem značně přesahovali. Advokát se svěřil, že tato nerovnost činí jeho úkol ještě těžším.

Watson si povšiml, že Holmes si při čtení cosi zamumlal, něco jako „Magna charta" a „V očích zákona jsou si všichni rovni".

Před koncem pobytu v Galtüru bylo zřejmé, že Elizabeth svým šarmem Georga i Egmonta dokonale okouzlila. Do hor už téměř nechodili a spíše se jen potloukali kolem baronova zámku. Během podzimu – a k otcově značné nespokojenosti – dostala Elizabeth od obou mladíků několik dopisů. Krátce před Vánocemi se pak v kraji objevili znovu, a když jim baron sdělil, že lovecké chaty již nejsou volné, ubytovali se v hostinci vzdáleném pouhé čtyři stovky yardů od zámku. Chtěli se – jak řekli – zabývat stále oblíbenějším sportem, čili lyžováním. Advokát k tomu sarkasticky poznamenal, že sport, jímž se zabývali ve skutečnosti, byl mnohem starší.

V tomto místě zpráva nabídla krátké črty o charakteru obou mladých ctitelů. Jednadvacetiletý Georg byl seriozní, mravný, hluboce věřící a zajímal se o vědu. Advokát byl při jeho popisu nezvykle poetický; napsal, že nadšený mladík se o Elizabeth ucházel „jako středověký rytíř, jenž se zapřísáhl, že zabije i nejdivočejšího draka, jen aby získal ruku ctné panny, po níž touží jeho srdce". Pravidelně chodil na mše a uvažoval o kariéře universitního profesora. Byl pohledný, avšak svým ponurým vzhledem a ostře řezanými rysy budil dojem až příliš vážného muže beze smyslu pro humor.

O dva roky mladší Egmont nemohl být odlišnější. Byl šarmantní, měl zářivě modré oči, plavé vlasy a jeho tvář dokázala bleskově měnit výraz. Advokát důvěrně dodal, že ve Vídni se Egmont stýkal se skupinou mladých, bohatých důstojníků armády, které zajímalo jen pití a svádění děvčat. Krom toho o něm kolovaly zprávy, že se neveřejně zasnoubil se třemi mladými dámami, slib však nesplnil a ani jednu z nich nepojal za manželku. Baronu Galtürovi se mladý hejsek od prvního setkání nelíbil a dával to najevo. Bohužel však právě proto nadbíhal Egmont Elizabeth ještě horlivěji.

Počátkem února nastala naléhavá situace. Rodinný lékař porušil svou přísahu a sdělil baronovi, že jeho dcera je „v naději". Na otcovu otázku Elizabeth odpověděla, že její stav způsobil Egmont, jehož upřímně milovala, a hodlala se za něj provdat. Po jeho návratu do Galtüru se téměř každý večer setkávali. Aby mohl Egmont tajně vcházet do zámku, Elizabeth mu poskytla klíč ke vchodu pro služebnictvo.

Když šlechtic vyslechl dceřino přiznání, v jeho hrudi se rozhořelo zoufalství smíšené se vztekem. Na roční dobu bylo podnebí nebývale mírné a baron, aniž se zdržoval hledáním pláště, spěchal v tajícím sněhu do odlehlého hostince, kde bratři bydleli. Lze si snadno představit, jak setkání otce s milencem vypadalo. Starší muž na Egmonta naléhal, aby se s jeho dcerou oženil, a to okamžitě. Ten mladší se tvářil lhostejně, tvrdil, že baron nemá žádný důkaz o jeho podílu na Elizabethině těhotenství. Co když je původcem jeho bratr Georg, jenž dívku miloval ještě víc než on sám? A dodal, že k uzavření sňatku musí mít souhlas svých rodičů, ti však „provinční nicku" do rodiny zcela jistě nepřijmou, „i kdyby byla sebekrásnější".

V tu chvíli se baron přestal ovládat. Na Egmonta se rozkřičel, nazval ho odporným a bezcitným štěnětem a přísahal, že ho zabije. Svou hrozbu zvolal tak hlasitě, že ji dobře slyšel Georg v sousedním apartmá i hostinský Jan Flugger. Druhý den při policejním výslechu popsali oba událost zcela totožně.

Baron vyrazil z hostince už za tmy. Značně se ochladilo. Voda, kapající ze střech, se měnila v ostré skleněné rampouchy a ze sněhu se stal křišťálový koberec, křupající baronovi pod podrážkami. Brzy po jeho návratu do zámku začalo sněžení, jež trvalo až do půlnoci. Přišel silný mráz a dalších pět dní zůstala teplota pod bodem mrazu.

Egmont byl zvyklý snídat ve svém pokoji, nikdy však dříve než v jedenáct hodin. Když hostinský Flugger ve čtvrt na dvanáct vzal podnos s chlebem a ovocem a vzápětí zaklepal na Egmontovy dveře, neozvala se odpověď. Nebylo to nezvyklé, hostinský proto tác odložil, otevřel nezamčené dveře a nahlédl dovnitř. Okamžitě si povšiml, že v pokoji je velká zima. Okno bylo otevřené dokořán a – jak se dalo očekávat – oheň už dávno vyhasl, a dokonce i popel byl chladný. Flugger zdvořile zakašlal a přistoupil k lůžku. Zdálo se, že host stále spí. Ležel na zádech s pažemi doširoka rozhozenými na prostěradle. Hostinský roztáhl závěsy a v té chvíli si povšiml krve. Egmont von Wasptakker byl mrtev, zabit jedním bodnutím ostrého předmětu, jenž mu přeťal krkavici.

V Galtüru sloužil jediný četník, postarší, tělnatý muž, jenž se dosud ještě nikdy nesetkal s vraždou. Měl však dost rozumu, aby vydal přísný zákaz přibližovat se k baronovu zámku a hostinci. V čerstvém

sněhu si totiž všiml stop, které naznačovaly, že mezi oběma místy byly vykonány čtyři cesty. A detektivům, povolaným z Interlakenu, mohly tyto otisky posloužit jako důležité důkazy. Stopy je skutečně zaujaly, stejně jako něco jiného, čeho si všimli v hlavním sále zámku barona Galtüra.

Byly to dvě velmi jasné sady otisků bot. Jedny, jak se potvrdilo porovnáním podrážek obuvi zemřelého se zmrzlými prohlubněmi ve sněhu, pocházely od Egmonta. Ukazovaly, že někdy po půlnoci šel z hostince k zámku, ke vchodu pro služebnictvo, a potom zpět. Druhá řada stop zůstala po baronovi a vedla od hlavního vchodu zámku do hostince a pak znovu do zámku. Stopy se přesně shodovaly s jeho botami.

Na základě těchto důkazů detektivové z Interlakenu usoudili, že Egmont se po vánici vydal navštívit Elizabeth a potom se vrátil do hostince. Baron, sžíraný vztekem na mladého muže, jenž nestoudně pokračoval ve vztahu s jeho dcerou, za ním vyrazil do hostince, tam ho zabil a vrátil se do zámku. A vražedná zbraň? Pečlivou prohlídkou zbraní zavěšených v baronově hlavním sálu bylo zjištěno, že čepel jednoho z bajonetů kdosi nedávno důkladně otřel. Všechny ostatní zbraně byly zaprášené.

Podle advokáta svědčil v baronův prospěch jediný důkaz. Nešťastná Elizabeth, nyní zcela bez sebe zármutkem, přísahala, že Egmont ji té noci nenavštívil. Detektivové však její tvrzení odmítli; prohlásili, že buď lže, nebo že baron na Egmonta číhal u vchodu pro služebnictvo a zahnal ho dřív, než se mohl s milenkou setkat.

„Vypadá to sice velmi podivně, drahý Watsone," řekl Holmes, když si dopis třikrát přečetl, „jsem však přesvědčen, že to ubohé děvče mluví pravdu."

Když vše ještě důkladně promyslel, napsal baronovi dlouhou odpověď, v níž naznačil, co se v noc vraždy skutečně stalo. Po čtyřech týdnech mu baron poslal osobní dopis. Děkoval Holmesovi „z nejhlubších míst svého srdce" za to, že advokátovi poskytl radu, jež vedla k jeho osvobození a k nalezení skutečného pachatele.

Co mohl Holmes v dopisu sdělit vídeňskému advokátovi?

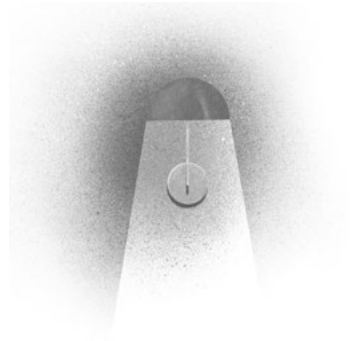

KAPITOLA 2

ZÁHADA LODĚ *ADELAIDE STAR*

Při pročítání Watsonových poznámek jsme narazili na velmi výjimečný případ. Jedna jejich část začínala zmínkou o skonu významného australského podnikatele. Pan Edward Thriepland cestoval do Británie na palubě lodi *Adelaide Star*. Čtyři dny po vyplutí z Kapského Města zemřel pan Thriepland na infarkt. Na přání paní Thrieplandové, která cestovala se svým třiapadesátiletým manželem, bylo tělo zesnulého pohřbeno do moře.

Při normálním běhu věcí by to bylo správné. Bylo by.

Loď pak přistála v Southamptonu a asi hodinu poté, co ji opustil poslední cestující, vešla na palubu *Adelaide Star* jakási žena, Australanka středního věku, a přála si hovořit s kapitánem. Tázala se, kde je její manžel.

„Váš manžel?“ zeptal se kapitán Penprase nechápavě. Když se návštěvnice usedavě rozplakala, kapitánovi pomalu došlo, že hovoří se skutečnou paní Thrieplandovou. Mnohem mladší žena, která jejího

manžela doprovázela na cestě z Austrálie, byla podvodnice. Bohužel však už zmizela a nezanechala o sobě žádné informace.

Rozrušená vdova oslovila policii. Policisté s ní soucítili, sdělili jí však, že cizoložství je sice mravně trestuhodné, ne však protizákonné. Falešná paní Thrieplandová navíc neodešla se zavazadly pana Thrieplanda; všechna byla řádně doručena na jeho londýnskou adresu. Policisté však slíbili, že si na podvodnici dají pozor, jelikož velmi pravděpodobně používá padělaný pas.

Paní Thrieplandovou po delší úvaze chování jejího zesnulého manžela nepřekvapilo. Před patnácti lety se spolu přestěhovali do Anglie. On býval velmi často na cestách za obchodem a také se sám dvakrát vydal do Austrálie a zpět. Paní Thrieplandová si byla jista, že její manžel se stýkal i s jinými ženami, avšak financoval jí hýřivý životní styl v Londýně a nezpůsobil žádný skandál, a to, co dělá, ji příliš nezajímalo.

Po pěti měsících dostala paní Thrieplandová dopis. Z Melbourne jej odeslal pan Aldous Grang, ředitel firmy Colonial Gems, jednoho z Thrieplandových podniků v Austrálii. Po povinné kondolenci se Grang zmínil o diamantech, které pan Thriepland vezl do Británie. Hodnotu drahých kamenů odhadl Grang na 100 000 liber. Grang se paní Thrieplandové otázal, zda jí byly předány s manželovými věcmi. Nic o tom neví, proto žádá paní Thrieplandovou, aby mu písemně potvrdila jejich přijetí.

Po přečtení Grangova dopisu se paní Thrieplandová vydala k Sherlocku Holmesovi. Watson uvedl, že byla „nespoutaná", „důrazná" a „velmi, velmi rozezlená" na tu „intrikářskou Australanku", která s cílem ukrást diamanty svedla jejího manžela a vydávala se za ni, jeho pravoplatnou manželku.

Holmes její tirádu vyslechl, nijak se však nevyjádřil. Zeptal se pouze, zda má paní Thrieplandová něco z věcí zesnulého manžela, které by mohly pomoci při vyšetřování. V odpovědi mu ukázala telegram, který pan Thriepland poslal té „zlodějské potvoře" v den, kdy společně vypluli z Melbourne. Uklízeč jej našel pod postelí v jejich společné kajutě a prostřednictvím plavební společnosti se pak dostal k pravé paní Thrieplandové. Dokazuje, jak řekla, že si podvodnice jejího manžela dokonale omotala kolem prstu. Dokonce ho lichotkami přiměla, aby používal „sentimentální, zamilovanou přezdívku". Pan Thriepland přitom vždy trval na tom, že je „Edward", nikoli „Teddy".

V telegramu stálo:

ME NEZBEDNE ZLATICKO STOP JAKE DOBRODRUZSTVI
STOP JSEM S TEBOU NA PALUBE A PAK UŽ NAVZDY
STOP PROMLUV KE MNE SVYMA DEMANTOVYMA
OCIMA STOP NASE BUDOUCNOST JE ZARIVA STOP
BUD MILUJICI CHOTI A VSE OSTATNI MNE JEN SVER
STOP TVUJ ODDANY TEDDY STOP

Holmes si telegram pečlivě přečetl. Učinil si poznámky a s paní Thrieplandovou se dohodl na pěkném honoráři – bude-li úspěšný. Dodal, že učiní vše, aby se jí majetek vrátil. Upozornil ji však, že to může nějakou dobu trvat.

Watson rozdělil Holmesovo vyšetřování do pěti částí. Ta první měla prostý název: HATTON GARDEN. Naznačoval, že Holmes se nejdříve dotázal svého přítele, jenž pracoval ve stejnojmenné londýnské čtvrti šperkařů, zda tam v uplynulých měsících neproběhl nějaký podezřelý obchod s diamanty. Z odpovědi se dozvěděl, že „nějaký

chlapík s koloniálním přízvukem“ se vyptával na možnost zpeněžení surových diamantů.

Druhá část byla nadepsána ORIENTAL & COLONIAL; nazývala se tak firma, která provozovala *Adelaide Star*. Z jejích kanceláří v Great Portland Street si Holmes odnesl dvě jména, která považoval za užitečná: kapitán Jago Penprase a Dr. Hogwin E. Palfrey. Kapitán *Adelaide Star* pracoval u společnosti už třicet let a právě byl na dovolené v rodném Cornwallu. Palfrey o pana Thrieplanda pečoval jako lékař v jeho poslední hodince. Nebyl stálým zaměstnancem společnosti O & C, na loď nastoupil jako náhradník, když stálý lékař náhle ochořel a musel zůstat v Melbourne.

Třetí nadpis zněl KAPITÁN PENPRASE. Holmes se vydal do Cornwallu vlakem a se starým mořským vlkem se setkal v jeho domě nad přístavem v Newlynu. Kapitán byl stále velmi rozezlen, že O & C

vpustila na palubu cestující s falešným pasem, a nabídl Holmesovi veškerou svou pomoc.

Ano, pamatuje si, že cestující, která vystupovala jako „paní Thrieplandová", byl adresován telegram. A také si vzpomíná, že toho večera, kdy pana Thrieplanda postihla srdeční slabost, měl se svou údajnou ženou povečeřet u kapitánova stolu. Ta žena však kolem sedmé hodiny večerní vzkázala, že jejímu manželovi je bohužel nevolno, a proto se večeře nezúčastní. Kolem desáté hodiny poslala pro lodního lékaře a několik minut po půlnoci pak její manžel zemřel. Kapitán byl okamžitě informován. Po vstupu do kajuty spatřil paní Thrieplandovou, která tiše štkala v křesle. Stevardka jí přinesla nápoj a snažila se ji všemožně ukonejšit.

Přítomen byl i Dr. Palfrey. Kapitánovi sdělil, že k panu Thrieplandovi přišel ve 22:05 a zjistil, že trpí silnými křečemi žaludku. Na zmírnění bolesti mu dal injekci morfia a vrátil se do své kajuty. Krátce před půlnocí se přišel na pacienta podívat znovu a zjistil, že je bledý a zvrací. Rozeznal příznaky silného infarktu, nedokázal však již pomoci. Krátce poté pan Thriepland zemřel.

Podle předpisů musel lékařův závěr potvrdit kapitán lodi. Když Penprase na „smrtelně bledém" těle kontroloval puls, zjistil, že zápěstí je „chladné, bez života a suché". Kolem úst měl pan Thriepland stopy zvratků.

Kapitán uvedl, že paní Thrieplandová silně naléhala, aby bylo manželovo tělo pohřbeno do moře. Tvrdila, že „právě tak by si to přál". Kromě toho byla přesvědčena, že rychlý obřad jí pomůže lépe se vyrovnat se ztrátou. Mezi hořkými vzlyky řekla, že si nedovede představit, jak by mohla cestovat na lodi, když „někde v podpalubí hnije mrtvé tělo jejího manžela".

O několik dnů později Dr. Palfrey kapitánovi sdělil, že jím událost silně otřásla. Byl jediným lékařem na lodi a tato zodpovědnost pro něj představovala velké břímě. Po doplutí do Anglie se rozhodl, že z O & C odejde a stane se rodinným lékařem. Penprasea to nijak nepřekvapilo. Palfrey byl podle něj „studený čumák" a naprosto se nehodil do družného života na zaoceánském parníku.

Z rozhovoru s Penprasem nabídl Watson ještě jednu informaci. Když loď zakotvila v Southamptonu, falešná paní Thrieplandová odmítla veškerou pomoc a na břeh vystoupila sama pouze s malou cestovní taškou v ruce. Svou adresu nezanechala.

NANCY DENNEOVÁ, čtvrtý Watsonův nadpis, byla stevardka přidělená ke kajutě Thrieplandových. Smrt pana Thrieplanda ji také velmi rozrušila, ačkoliv přiznala, že toho pána považovala za „poněkud neomaleného". Po skončení plavby z O & C odešla a provdala se za svého dlouholetého snoubence Herberta Denna, s nímž nyní provozuje malou trafiku v Portsmouthu.

Verze událostí Nancy Denneové se skoro ve všech bodech shodovala se svědectvím kapitána Penprasea. Atraktivní, rusovlasá žena, vystupující jako paní Thrieplandová, jí připadala „milá, avšak trochu nervózní". Lékaře popsala jako „tichého odborníka" a dodala, že byl „docela fešák". Když kolem desáté večer přišla do kajuty, aby zjistila, jak se panu Thrieplandovi vede, ležel na posteli, jeho údajná žena seděla vpravo od něj a držela ho za ruku. Nemocný sténal a volnou rukou kýval ke stevardce. „Jako kdyby mě k sobě volal," řekla Nancy.

Jeho milenka – „to už snad víme, že byla, ne?" – řekla, že manžel je v deliriu, a požádala Nancy, ať přivede Dr. Palfreye. Lékař právě jedl mandlové makronky (jasně si vzpomněla na jejich vůni) a Nancy ho požádala, aby bez prodlení navštívil pana Thrieplanda. Palfrey popadl svou tašku, již měl připravenu na stolku u dveří, a následoval ji chodbou, která vedla ke kajutám první třídy.

Pátou část poznámek nazval Watson DOKTOR PALFREY. Holmes ho našel podle registru Všeobecné lékařské komise. Pak se vydal do městečka v Yorkshiru. Lékař tam provozoval praxi a právě truchlil. Jeho manželka, mladá rusovláska, celý měsíc stonala a před dvěma dny zemřela. Pohřeb se měl konat následujícího dne.

Holmes se okamžitě vydal na nejbližší policejní stanici. Zpět přivedl policistu, který pak navštívil pohřební ústav Herbert Braithwaite & synové. Ještě odpoledne téhož dne byly vykonány prohlídky a vše vyvrcholilo zatčením.

Po dalších deseti dnech policie vrátila zmizelé diamanty paní Thrieplandové, která pak předala Sherlocku Holmesovi tučný šek.

Jak si jej vysloužil?

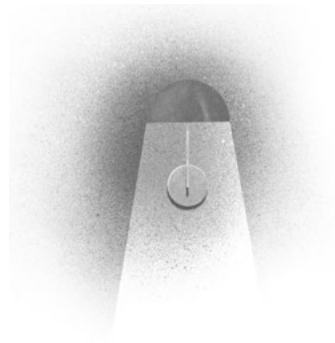

KAPITOLA 3

ZÁHADA PROBODNUTÉHO ZNALCE

Watson své poznámky rozdělil do částí s velice chytlavými názvy. Byly tak nápadité, že následující příběhy – ve formě poznámek – nás někdy až trochu zklamaly. Takové vyprávění se jen zřídkakdy dostalo do knih.

Případ „Záhada probodnutého znalce" však takový nebyl. Doktor jej jako základ románu nepoužil pravděpodobně proto, že neměl k dispozici dostatek podrobností o dějišti a postavách. Nás však více zajímá dedukce než osoby a precizně vystavěné věty. Z kusých Watsonových poznámek se nám podařilo rekonstruovat – dle našeho názoru – úhlednou hádanku. A je na ní také vidět – jak poukážeme v „Případu neznalosti" –, že Holmes byl sečtělejší, než Watson naznačuje ve *Studii v šarlatové*.

Problém lze popsat jednoduše.

Ve své pracovně v oxfordské Gloucesterské koleji byl brutálně zavražděn profesor Algernon Thomas, všeobecně považovaný za nejlepšího znalce Shakespeara ve své generaci. Příčinou jeho smrti bylo

jedno zručně vedené bodnutí ostrým předmětem, který mu prošel levým okem a vnikl do mozku.

Tělo nalezl v 10:30 student, jenž se přišel poradit o své bardovské adaptaci Holinsheda. Když tento mladík dorazil k profesorově pracovně, dveře byly pootevřené. Zaklepal, nikdo však neodpověděl. Mladík usoudil, že příčinou je profesorova hluchota, nikoli smrt, proto dveře otevřel a nahlédl do místnosti. Profesorovo tělo leželo na zádech, s pažemi u těla. Podle přivolaného lékaře spočívalo na podlaze nejméně dvanáct hodin.

Tři krvavé šmouhy na košili mrtvého svědčily o tom, že když vrah vytáhl zbraň z očního důlku, pokusil se ji otřít. Krom toho byla v místnosti nalezena prázdná láhev od portského, z poloviny plná láhev téhož nápoje, dvě použité křišťálové sklenky s usazeninami na dně a otevřený a roztržený výtisk druhé části Shakespearova „Jindřicha VI.".

Jak se Holmes do případu zapojil, jsme se nedozvěděli, předpokládáme však, že slavného londýnského detektiva požádal o pomoc nezkušený detektiv z oxfordské policie, na nějž dolehla tíha bohorovné atmosféry Gloucesterské koleje a jejích popudlivých vědců. Holmes souhlasil, byl vždy ochoten pustit se do boje s domýšlivostí a privilegii. Do Oxfordu dorazil v 10:53 a odjel v podvečer, v 18:47. Během těchto několika hodin vraždu vyřešil.

Seznam podezřelých Holmes rychle zúžil na dva. První podezřelou byla Hélène la Chaise, o níž se ředitel koleje vyjádřil, že by ji rád viděl „uvázanou na pranýři". Rodiče této temperamentní jednadvacetileté Francouzky neschvalovali její aféru s významným pařížským politikem, a proto ji před rokem a půl vyslali do Oxfordu, „aby si zlepšila angličtinu". Brzy byla spatřena, jak ledabyle přestrojená za muže-studenta elegantně cupitá po kamenném schodišti, jež vedlo k pracovně profesora Thomase. Půl roku po jejím příjezdu bylo všeobecně známo

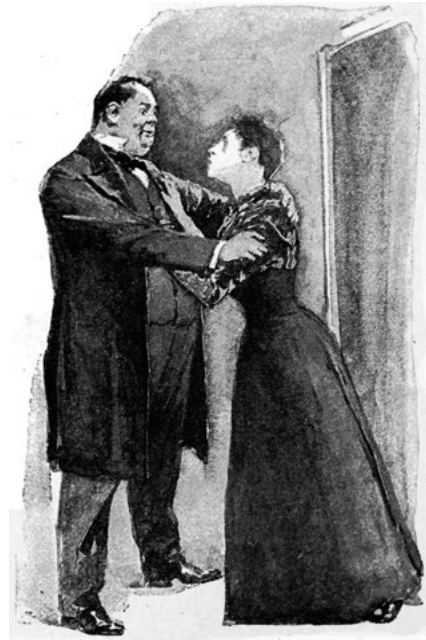

to, co nikdo veřejně nevyslovil: že tato vytříbeně oděná *Française* s rudými rtíky je Thomasovou milenkou.

Jejich vztah byl bouřlivý, zejména když Hélène od svého mnohem staršího milence požadovala jako důkaz jeho náklonnosti peníze. Situace se ještě více zkomplikovala, když se při jednom ze svých častých výletů do Londýna tajně zasnoubila s Johnem Ruthwellem, druhým synem pohádkově bohatého biskupa durhamského. Lukrativní poměr, který měla v Oxfordu, před až přehnaně korektním snoubencem úspěšně tajila, profesorovi kněžští kolegové ho však – taktně a nepřímo – varovali, že je paroháčem.

Toho večera, kdy došlo k vraždě, spatřil vrátný Hélène okolo půl sedmé; ve svém obvyklém polovičatém převleku stoupala k profesorově pracovně. Nikdo ji neviděl odcházet. Řekla, že s Thomasem,

kterého považovala „spíše za skoupého sedláka než profesora“, se pohádala. Pak se vrátila do svého bytu nedaleko Parks, aby se připravila na cestu do Londýna, kam se chtěla vydat následujícího dne. Při prohlídce jejího bytu našla policie v komodě v ložnici dvě ostré pletací jehlice. Hélène se přitom pletením nezabývala a prohlásila, že jehlice nejspíš zanechal v bytě předchozí nájemník.

Přestože k vraždě došlo v červnu, v době, kdy kolej bývá téměř prázdná, jeden postgraduální student, který se kolem půl jedenácté večer vracel z družného večera s přáteli z Hertfordské koleje, slyšel z otevřeného okna profesorovy pracovny jeho rozzlobený hlas. Hodin si v tu chvíli příliš nevšímal, později si však vzpomněl, že zřetelně zaslechl „Helen“. Slyšel také slovo „daně“, buď samotné, nebo jako část slova delšího, a pak také „dlouhý“. Na další otázku odpověděl, že ono „dlouhý“ mohlo být také „pouhý“.

Watson si zapsal, že tyto nesouvislé slabiky „nebyly nic zvláštního“, přesto jeho příteli poskytly „důležité, ačkoli víceznačné stopy“.

Druhým podezřelým byl hostující učitel z americké Yaleovy univerzity. Tak jako profesor Thomas i profesor Tippington Wynberg III. byl znalcem Shakespeara. Na rozdíl od svého anglického kolegy však zastával názor, že skutečným autorem nejlepších divadelních her napsaných v anglickém jazyku nebyl onen muž ze Stratfordu, nýbrž Christopher Marlowe.

Jeho příchodu na kolej předcházela dodávka tří velkých beden, které byly plné všemožných vědeckých – i ne zcela vědeckých – parafernálií. Obsahovaly dvě Marlowovy bysty, několik rukopisů, 105 v kůži vázaných knih, zlatý brk, který Wynberg nosil v kapse a „když ho navštívila múza“, psal jím novoalžbětinské sonety. V zásilce byl dále obraz, velký portrét jeho zesnulé manželky, a tištěná kresba – pohled na canterburskou katedrálu od King's School, Marlowovy alma mater.

Wynbergova veřejná přednáška o Marlowově autorství Shakespearových her, kterou 13. května nabídl vznešenému publiku, byla přijata chladně. Američan měl již v té době pověst silného pijáka a proslýchalo se, že dlouho před vstupem k řečnickému pultu pobýval ve společnosti láhve. Nejsžíravější kritik přednášky profesor Thomas slíbil brzy zveřejnit článek, v němž „nade vši pochybnost dokáže, že Wynberg je hlupák a podvodník".

Od této chvíli si oba muži nevyměnili zdvořilé slovo. Američan se několikrát postavil na nádvoří pod Angličanovu pracovnu a vyzýval ho, aby „vyšel a rozdal si to s ním". Thomas vždy jen otevřel okno, nepříteli vylil na hlavu kbelík špinavé vody a přidal ještě špinavější urážky.

Wynberg vypověděl, že v den vraždy setrval ve své pracovně do jedenácté hodiny večerní a potom vyšel na nádvoří, aby se nadechl čerstvého vzduchu. Poblíž schodiště k pracovně profesora Thomase ho nikdo neviděl, vrátný však řekl, že kolem čtvrt na dvanáct se s ním setkal na nádvoří. Američan se choval „velmi podivně," řekl. Silně tleskal dlaněmi za zády a upřeně si hleděl na boty. Přitom neustále obcházel nádvoří a mumlavě opakoval: „Nač spěch? Nikdy! Nač spěch? Nikdy!"

Oxfordský detektiv sdělil Holmesovi, že důkazy jasně ukazují na Hélène la Chaise. Čin podle jeho názoru spáchala, když jí Thomas odmítl dát další peníze (pravděpodobně se slovy, že peníze nemá, musí zaplatit „daně"). Profesor byl navíc slyšen, jak krátce před svým skonem vykřikl její jméno.

Holmes souhlasil, že je to očividné řešení, byl však přesvědčen, že případ lze vysvětlit i jinak. Podle jeho názoru mohl být vrahem velmi snadno i Norman Wynberg III. Svou poznámku založil na jiném výkladu slov, která slyšeli postgraduální student a vrátný koleje. Holmes připustil, že jeho verze není nezvratná, její pravdivost však může prokázat mikroskopické prozkoumání jistého předmětu v Američanově pracovně. Dodal, že očekává důkaz, který jeho názor potvrdí.

Holmesův výklad nejasných slov a vět se pochopitelně ukázal jako správný. Po krátké analýze jedné věci z Wynbergova majetku byl Američan zatčen a obviněn z vraždy.

Jak Holmes vysvětlil slova, jež slyšeli postgraduální student a vrátný? A který Wynbergův předmět dal mikroskopicky prozkoumat?